

- **Budovatel partnerství.** Tím, že se podívá směrem ven a otevře perspektivu společné práce s partnery nebo jinými institucemi, může inspekce pomoci vytvářet nové a jednodušší způsoby spolupráce se zainteresovanými stranami i partnerství napříč odbornými hranicemi.
- **Stanovitel programu.** Tím, že se inspekce soustředí na dopad a na výsledky a zároveň určí oblasti, které je potřeba zlepšit, se může podílet přímo na tvorbě politiky na úrovni organizací, místní úrovni i úrovni národní. To může souviset s otázkou rozdělování zdrojů nebo může být využito pro zásadní diskuze o strategickém řízení.
- **Ochránce/tvůrce prostoru pro inovace.** Jedním z hlavních zpomalovačů inovace mohou být obavy rodičů nebo vedoucích pracovníků škol týkající se „experimentování“ s mladými lidmi. Inspekce může pomoci vytvořit škole prostor k inovacím vytvořením důvěry, že nový přístup je dobře řízen a že má potenciál být prospěšný.

Výše uvedený seznam není vyčerpávající a nejsou úplné ani možné způsoby přispění ze strany inspekce, které se s výše uvedeným naopak navzájem nevylučují. Mnoho inspektorátů by se snažilo nějakým způsobem přispět ke všem nebo k téměř všem bodům. Zároveň totiž může být inspekce vnímána jako tlumič inovace, který posuzuje její hodnotu a bere na sebe zodpovědnost za určení, jak zajistit její kvalitu a platnost mimo školu. Příliš často se diskuze zaměřuje spíše na specifika toho, co je vnímáno jako činnost inspektorů, než na to, jak jde inspekce dohromady s celistvým tvarem veřejné politiky a praxe. Jak zdůraznil Malcom Sparrow¹², jádrem je skutečnost, že inspekce působí v té oblasti státních aktivit, které se týkají vynucování plnění povinností, spíše než poskytování služeb. To znamená, že inspekce samotná, ať už implicitně nebo explicitně, vyžaduje na poskytovatelích služeb nebo na samotných občanech, aby vyhověli určitým očekáváním. Z tohoto důvodu bude inspekce vždy muset překonávat určitou míru skepticismu, nebo dokonce odporu. Její autorita proto nesmí být odvozena pouze od jejího statutu a od dělání toho, co je tradičně děláno, ale od širší politické podpory. Aktivity inspekce mohou zavdat vzniku odporu nebo sporu a všechny inspektoráty si tedy musí být dobře vědomy, že potřebují fungovat v jasně schváleném prostředí.

Poté, co zde bylo nastíněno pozadí ekonomických restrikcí spojené s neustálým tlakem na reformu vzdělávání a na širší reformu veřejných služeb, přichází otázka, co z toho plyne pro inspektoráty a inspekci?

Klíčová otázka spočívá v míře, do jaké může být samotná inspekce viděna jako luxus, který ujídá, ať přímo či nepřímo, zdroje, které by mohly být lépe využity v přední linii služeb. V prostředí velmi omezovaných zdrojů je nevyhnutelné a vhodné, aby byly kladeny otázky na tělo týkající se alternativních nákladů inspekce. To znamená, že inspektoráty by měly mít velmi jasno o svých cílech, měly by se svými zdroji zacházet šetrně a měly by pečlivě měřit účinky své práce. Poučení se z toho, co má největší vliv na výsledky ve prospěch žáků a zaměřením pozornosti na klíčové oblasti s tím spojené, mohou být pro inspekci pravděpodobně hlavní cestou, jak v budoucnu vytvářet přidanou hodnotu.

---

¹² The Character of Harms, Sparrow 2008